CEZARY KUŚMIREK
Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA
Warszawa

PRZEBIEG I STAN WDRAŻANIA DZIAŁAŃ SEKTOROWEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO „RESTRUKTURYZACJA I MODERNIZACJA SEKTORA ŻYWNOŚCIOWEGO ORAZ ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH 2004-2006": 1.3. „SZKOLENIA" I 1.4. „WSPARCIE DORADZTWA ROLNICZEGO"

Niniejszy materiał został przygotowany jako prezentacja FAPA na konferencję zorganizowaną w dniu 1 grudnia 2006 r. w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Przysieku. Celem prezentacji było przekazanie uczestnikom konferencji – przedstawicielom Ośrodków Doradztwa Rolniczego – aktualnej informacji na temat dwóch działań SPO, w których Ośrodki są jednym z kluczowych beneficjentów.

Dla potrzeb publikacji materiał został uaktualniony według stanu na dzień 5 stycznia 2007 r.

1. Wstęp

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań 1.3. „Szkolenia" i 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego" Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006" (SPO Rol.).

W ramach Działania 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego" realizowane są projekty polegające na świadczeniu bezpłatnych usług doradczych na rzecz rolników zainteresowanych uzyskaniem pomocy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, instrumentów towarzyszących WPR oraz polityki strukturalnej. Podmiotem zgłaszającym projekt (wnioskodawcą), realizującym go oraz uzyskującym środki finansowe, jest instytucja lub podmiot świadczący usługi w zakresie doradztwa rolniczego lub leśnego. Beneficjentami ostatecznymi są rolnicy i inne osoby pracujące w rolnictwie.

W ramach Działania 1.3. „Szkolenia" wspierane są projekty polegające na realizacji szkoleń dla rolników i innych osób pracujących w rolnictwie. Szkolenia mają na celu podwyższenie poziomu wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych w działalność rolniczą lub leśną. Podmiotem zgłaszającym projekt (wnioskodawcą), realizującym go oraz uzyskującym środki finansowe, jest instytucja lub podmiot prowadzący działalność szkoleniową. Beneficjentami ostatecznymi Działania są rolnicy i inne osoby pracujące w rolnictwie, na rzecz których są organizowane i prowadzone szkolenia.

2. Działanie 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego"

2.1. Przebieg wdrażania I edycji

„Wsparcie doradztwa rolniczego" było jednym z dwóch najwcześniej uruchomionych działań SPO.

W dniu 15 sierpnia 2004 r. ogłoszono 17 konkursów na łączną kwotę 116 594 500 PLN.

O ile jednak w przypadku działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych" uruchomienie oznaczało rozpoczęcie przyjmowania wniosków - w przypadku „Wsparcia doradztwa rolniczego" oznaczało to ogłoszenie konkursów oraz początek długiego i wielostopniowego procesu poprzedzającego podpisanie umów, co nastąpiło z dniem 1 marca 2005 r.

Pierwsza edycja konkursów przyniosła podpisanie 17 umów o dofinansowanie projektuna prowadzenie usług doradczych na łączną kwotę 97 190 195,20 PLN.

Umowa na świadczenie usług doradczych dla działania „Zalesianie gruntów rolnych" w skali całego kraju nie została zawarta z przyczyn proceduralnych.

Na uzgodniony z beneficjentami wniosek Fundacji MRiRW zezwoliło na przedłużenie okresu realizacji projektów w ramach zawartych umów o dofinansowanie, zapewniając rolnikom dalszy dostęp do bezpłatnych usług doradczych. W rezultacie podpisano aneksy przedłużające czas wykonywania zawartych umów (2 do 30 listopada, 6 do 31 grudnia 2005 r., 6 do 31 stycznia 2006 roku).

Zrealizowane płatności wyniosły 91 810 758,60 PLN.

Usługi doradcze w I edycji obejmowały:

- nieodpłatne przygotowywanie dla rolników wniosków o płatności bezpośrednie oraz w zakresie działania PROW „Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania" (ONW);
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie w zakresie działań SPO i PROW („Inwestycje w gospodarstwach rolnych", „Ułatwianie startu młodym rolnikom", „Różnicowanie działalności rolniczej...", „Renty strukturalne", „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych", „Wspieranie

przedsięwzięć rolno-środowiskowych...", „Dostosowania gospodarstw rolnych do standardów UE", „Grupy producentów rolnych");
- pomoc doradczą w trakcie realizacji przedsięwzięć w zakresie działania PROW „Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych...";
- pomoc w przygotowaniu wniosków o płatność w działaniach SPO („Inwestycje w gospodarstwach rolnych", „Różnicowanie działalności rolniczej...");
- organizowanie spotkań w ramach doradztwa grupowego oraz przygotowywanie i rozpowszechnianie wśród rolników drukowanych informacji (dotyczących zasad i trybu ubiegania się o środki finansowe).

Beneficjentami I edycji konkursów były z reguły konsorcja, jedynie w przypadku województw: dolnośląskiego, lubuskiego i podlaskiego – „pojedyncze" Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Przeważało partnerstwo Ośrodka Doradztwa Rolniczego z Izbą Rolniczą danego województwa, w skład konsorcjów wchodziły podmioty publiczne jak i prywatne.

2.2. Przebieg wdrażania II edycji

W dniu 19 września 2005 r. ogłoszono 17 konkursów na łączną kwotę 77 278 000 PLN (16 konkursów wojewódzkich i 1 ogólnokrajowy, dotyczący pomocy rolnikom w przygotowywaniu wniosków na zalesienia). W dniu 3 listopada 2005 r. został zakończony nabór wniosków. Wnioski wpłynęły na wszystkie ogłoszone konkursy; ogółem 17 wniosków na łączną kwotę 74 076 098,00 PLN, co stanowiło 96% kwoty alokacji dla tej edycji.

Druga edycja konkursów przyniosła podpisanie z dniem 2 marca 2006 r. 16 umów o dofinansowanie projektu na prowadzenie usług doradczych na łączną kwotę 70 604 479,70 PLN.

Ponownie nie została podpisana umowa na świadczenie usług doradczych dla działania „Zalesianie gruntów rolnych" w skali całego kraju (Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe zrezygnowało z podpisania umowy).

Beneficjentami II edycji konkursów, podobnie jak poprzednio, są z reguły konsorcja. Jedynie w przypadku województw: dolnośląskiego i lubuskiego są to „pojedyncze" ODR-y. Powtarzają się partnerstwa Ośrodka Doradztwa Rolniczego z Izbą Rolniczą danego województwa, w skład konsorcjów wchodzą inne podmioty publiczne jak i prywatne.

Ze względu na stopień zaawansowania poszczególnych działań SPO i PROW ograniczony został zakres usług doradczych:
- nie są świadczone usługi doradcze z zakresu działania SPO „Ułatwianie startu młodym rolnikom";
- pomoc w przygotowywaniu wniosków o dofinansowanie w działaniach SPO: „Inwestycje w gospodarstwach rolnych" oraz „Różnicowanie działalności rolniczej..." – jedynie w określonych województwach;

- nie są świadczone usługi doradcze z zakresu działań PROW: „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych" oraz „Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE".

Umowy są realizowane do 31 grudnia 2006 r.

Rysunek 1

Wykorzystanie alokacji dla Działania 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego"

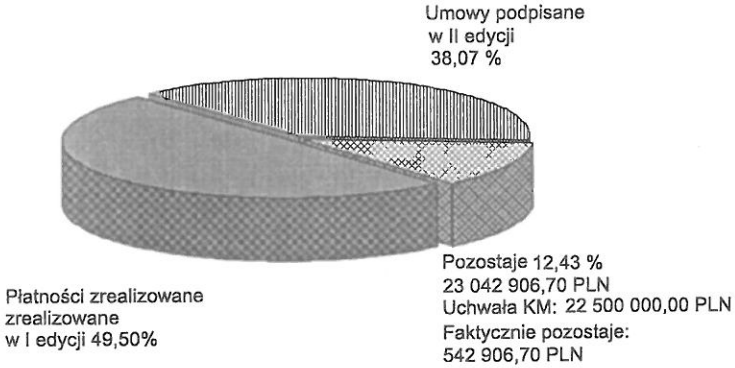

Źródło: Zespół Kontroli i Monitoringu FAPA; System Informacji Zarządczej SPO Rol.

Należy zwrócić uwagę, że pierwotna alokacja na działanie „Wsparcie doradztwa rolniczego" na lata 2004-2006, stanowiąca równowartość kwoty 53,75 mln Euro, wynosiła 228 437 500 PLN.

W wyniku realokacji środków Programu przez Komitet Monitorujący, a także w wyniku zmniejszenia się kursu EUR/PLN – aktualnie podawana alokacja wynosi 185 458 145 PLN i do tej kwoty odnoszą się wartości procentowe wskazane na rysunku 1.

Płatności zrealizowane w I edycji stanowią 49,50% alokacji, co jest drugim najwyższym wynikiem wśród wszystkich działań SPO (po działaniu „Ułatwianie startu młodym rolnikom"). Umowy podpisane w II edycji to 38,07% alokacji.

Podawana aktualnie alokacja nie uwzględnia zmian w limitach środków, które zostały przyjęte Uchwałą Komitetu Monitorującego SPO nr 28 z dnia 18 września 2006 r. Na mocy tej uchwały kwota 22,5 mln PLN została przesunięta z działania „Wsparcie doradztwa rolniczego" do działania 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych". W działaniu zatem faktycznie pozostaje kwota 542 906,70 PLN.

W ramach II edycji Fundacja przyjęła 22 wnioski o płatność na kwotę ponad 45 mln PLN, co stanowi 64,13% kwoty podpisanych umów. Przekazano do ARiMR 21 zleceń płatności na łączną kwotę ponad 44 mln PLN, co stanowi 63,32% kwoty umów zawartych w II edycji. Płatności zrealizowane na rzecz beneficjentów wynoszą ponad 18,7 mln PLN.

W dniu 28 lipca 2006 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach SPO Rol. w zakresie działania „Wsparcie doradztwa rolniczego". Od 27 września 2006 r. podpisywane były aneksy do umów.

Nowy wzór umowy:

- upraszcza prowadzenie przez beneficjenta ewidencji świadczonych usług doradczych,
- zmienia i upraszcza dokumenty wymagane do złożenia przez beneficjenta do Instytucji Wdrażającej wraz z wnioskiem o płatność,
- skraca termin przysługujący Instytucji Wdrażającej na rozpatrzenie wniosku o płatność do jednego miesiąca.

Rozporządzenie weszło w życie za późno w stosunku do oczekiwań. W lipcu 2006 r., kiedy została złożona przeważająca większość wniosków o płatność, nie udało się uniknąć składania przez beneficjentów wniosków w/g „starej" umowy wraz ze wszystkimi, występującymi w bardzo dużej liczbie, załącznikami. Zatem efekty dokonanej zmiany są widoczne dopiero w odniesieniu do wniosków o płatność składanych od października 2006 r.

Dotychczas w ramach umów zawartych po I i II edycji konkursów:

- wykonano 1 164 211 usług doradczych;
- opracowano ulotki doradcze w łącznym nakładzie 2 407 965 egzemplarzy;
- zorganizowano 50 537 grupowych spotkań doradczych, w których wzięło udział 375 019 rolników (tabela 1).

Najmniej w stosunku do planowanych zrealizowano usług doradczych w zakresie działania PROW „Grupy producentów rolnych" (8,33%). Niewiele więcej w zakresie przygotowywania wnioskówo dofinansowanie dla działania SPO „Inwestycje w gospodarstwach rolnych" (10,70%).

Najwięcej – w zakresie działań PROW „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych" (128,40%) i „Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE" (118,47%).

Należy zwrócić uwagę, że umowy w ramach działania „Wsparcie doradztwa rolniczego" zostały podpisane w marcu 2005 r., czyli w okresie, w którym nabór wniosków do innych działań w ramach SPO i PROW już trwał („Inwestycje w gospodarstwach rolnych", „Ułatwianie startu młodym rolnikom", „Renty strukturalne", „Wspieranie przedsięwzięć rolno-środowiskowych").

Tabela 1

Liczba wykonanych usług doradczych w stosunku do planowanych w umowach

Rodzaj usługi		Liczba usług planowanych w umowie	Liczba wkonanych usług	Liczba wykonanych usług do planowanych w %
Płatności bezpośrednie oraz wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)		1 162 201	1 019 199	87,70%
Renty strukturalne		11 426	6 217	54,41%
Wspieranie gospodarstw niskotowarowych		35 091	45 056	128,40%
Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i dobrostanu zwierząt	przygotowanie wniosku	36 343	37 410	102,94%
	pomoc doradcza w trakcie realizacji przedsięwzięcia	36 767	12 438	33,83%
Dostosowania gospodarstw rolnych do standardów UE		19 750	23 397	118,47%
Grupy producentów rolnych		168	14	8,33%
SUMA PROW		139 545	124 532	89,24%
Inwestycje w gospodarstwach rolnych	przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu	94 835	10 144	10,70%
	przygotowanie wniosku o płatność	13 850	5 327	38,46%
Ułatwianie startu młodym rolnikom		5 662	2 242	39,60%
Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu	4 683	2 222	47,45%
	przygotowanie wniosku o płatność	3 233	545	16,86%
SUMA SOP		122 263	20 480	16,75%
Organizacja spotkań dla rolników w ramach doradztwa grupowego		62 160	50 537	81,30%
Przygotowanie ulotek doradczych	jednobarwnych	1 672 418	1 493 816	89,32%
	wielokolorowych	1 025 759	914 149	89,12%
Razem		4 184 346	3 622 713	86,58%

Źródło: Zespół Kontroli i Monitoringu FAPA.

Rysunek 2

Procentowy udział usług doradczych zrealizowanych w ramach działania „Wsparcie doradztwa rolniczego" we wnioskach złożonych do ARiMR do 30 września 2006 r.

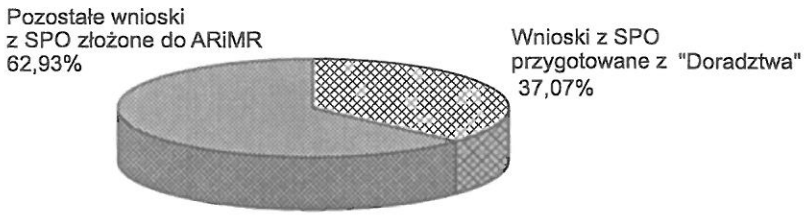

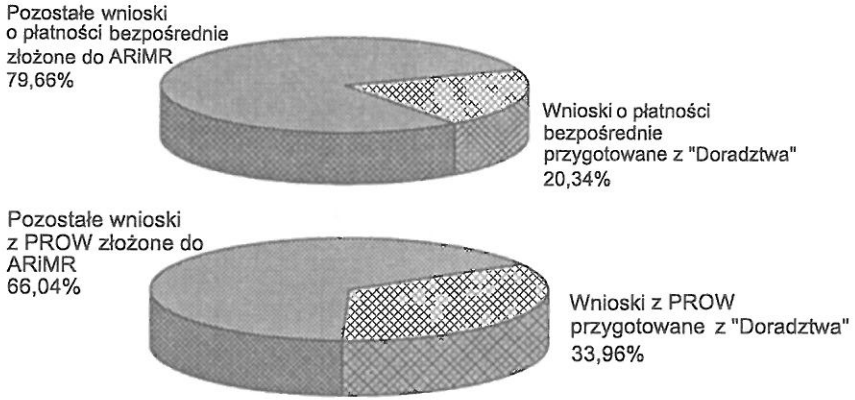

Źródło: ARiMR, FAPA; System Informacji Zarządczej SPO Rol.

3. Działanie 1.3. „Szkolenia"

3.1. Przebieg wdrażania I edycji

W dniu 15 września 2004 r. ogłoszono 65 konkursów na łączną kwotę 36 688 100 PLN. Przyjmowanie wniosków o dofinansowanie zakończono w dniu 15 października 2004 r. – wpłynęło 307 wniosków na kwotę ogółem 166 679 896,56 PLN; wnioski zostały złożone na wszystkie ogłoszone konkursy. Od 13 kwietnia 2005 r. podpisano 65 umów na łączną kwotę 32 802 820,41 PLN (tabela 2).

Tabela 2

Tematyka szkoleń realizowanych w I edycji Działania

Konkurs	Kwota umowy (PLN)	%
I. Kodeks dobrej praktyki rolniczej	9 804 646,17	29,89%
II. Dobrostan zwierząt	13 288 486,99	40,51%
III. Zasady integrowanej produkcji	4 242 392,51	12,93%
IV. Finanse gospodarstwa rolnego w tym VAT	2 556 974,74	7,79%
V. Zakładanie i pielęgnacja lasów na gruntach rolnych konkurs nr 65 - cały kraj	2 910 320,00	8,87%
RAZEM	32 802 820,41	100,00%

Źródło: Zespół Kontroli i Monitoringu FAPA.

Umowy były realizowane do czerwca 2006 r. Zrealizowane płatności wyniosły 29 226 364,41 PLN.

W ramach pierwszej edycji przeszkolono łącznie 195 629 osób, co w podziale na poszczególne tematy przedstawia się jak w tabeli 3.

Tabela 3

Liczba uczestników szkoleń realizowanych w I edycji Działania

Grupy tematyczne	Liczba uczestników szkoleń	% w stosunku do ogólnej
Kodeks dobrej praktyki rolniczej	87 373	44,66%
Dobrostan zwierząt	61 459	31,42%
Zasady integrowanej produkcji	13 437	6,87%
Finanse gospodarstwa rolnego w tym VAT	25 176	12,87%
Zakładanie i pielęgnacja lasów na gruntach rolnych	8 184	4,18%
Razem	195 629	100,00%

Źródło: Zespół Kontroli i Monitoringu FAPA.

3.2. Przebieg wdrażania II edycji

W dniu 28 kwietnia 2006 r. ogłoszono 118 konkursów na łączną kwotę 46 663 927 PLN.

Konkursy objęły 13 tematów (6 o zasięgu ogólnopolskim, 7 o zasięgu wojewódzkim). Połowę budżetu przewidziano na temat nr V „Spełnienie standardów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumenta, a uzyskanie dopłat bezpośrednich" (tabela 4).

Przyjmowanie wniosków zakończono 12 czerwca 2006 r. Wnioski zostały złożone na wszystkie ogłoszone konkursy (ogółem wpłynęły 353 wnioski). W dniach 13-17 listopada 2006 r. odbyło się posiedzenie Grupy Roboczej Komitetu Sterującego SPO (dokonana ocena punktowa, utworzone listy rankingowe projektów), zaś w dniu 12 grudnia 2006 r. – posiedzenie Komitetu Sterującego SPO (rekomendacja Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi projektów do realizacji). Zatwierdzenie projektów do realizacji nastąpiło 20 grudnia 2006 r. i w tym dniu FAPA opublikowała wyniki konkursów na swojej stronie internetowej. Od stycznia 2007 r. rozpocznie się proces podpisywania umów.

Zgodnie z Uzupełnieniem SPO Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu, wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu, ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu. Zatem teoretycznie, jeżeli projekt został zatwierdzony do realizacji, koszty mogły być ponoszone od 12 czerwca 2006 r. Praktycznie – realizacja projektów może rozpocząć się po ich zatwierdzeniu – niezależnie od daty podpisania umowy.

Projekty szkoleniowe będą realizowane do 31 marca 2008 r.

Tabela 4

Tematyka szkoleń realizowanych w II edycji Działania

Nr tematu	Grupa tematyczna	Zasięg	Budżet konkursów	%
I	Ubezpieczenia majątkowe w rolnictwie	cały kraj	798 986,00	1,71%
II	Alternatywne kierunki produkcji zwierzęcej	cały kraj	195 045,00	0,42%
III	Alternatywne kierunki produkcji roślinnej	cały kraj	2 028 486,00	4,35%
IV	Nowoczesny chów bydła mięsnego oraz trzody chlewnej, bydła mlecznego, owiec, drobiu	wojewódzki	3 900 900,00	8,36%
V	Spełnienie standardów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumenta a uzyskanie dopłat bezpośrednich	wojewódzki	23 356 730,00	50,05%
VI	Organizacja rynków rolnych	cały kraj	780 180,00	1,67%
VII	Zasady finansowe dotyczące gospodarstw rolnych	wojewódzki	1 950 450,00	4,18%
VIII	Przetwórstwo produktów rolnych oraz zasady sprzedaży bezpośredniej	cały kraj	975 225,00	2,09%
IX	Integrowana produkcja roślin	wojewódzki	1 950 450,00	4,18%
X	Zasady ekologicznego prowadzenia upraw i chowu zwierząt	wojewódzki	3 900 900,00	8,36%
XI	Wykorzystanie komputera w zarządzaniu gospodarstwem rolnym, w tym podstawy obsługi komputera	wojewódzki	3 900 900,00	8,36%
XII	Wykorzystanie technik komputerowych do prowadzenia produkcji zwierzęcej w gospodarstwach rolnych o różnej skali produkcji	wojewódzki	1 950 450,00	4,18%
XIII	Aktualne wymagania w zakresie produkcji i użytkowania pasz na poziomie gospodarstwa rolnego	cały kraj	975 225,00	2,09%
	RAZEM		46 663 927,00	100,00%

Źródło: Zespół Kontroli i Monitoringu FAPA.

Rysunek 3

Wykorzystanie alokacji dla Działania 1.3. „Szkolenia"

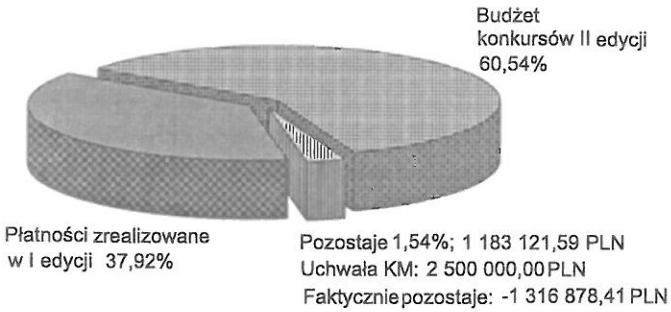

Źródło: Zespół Kontroli i Monitoringu FAPA; System Informacji Zarządczej SPO Rol.

Pierwotna alokacja na działanie „Szkolenia" na lata 2004-2006, stanowiąca równowartość kwoty 20 milionów Euro, wynosiła 85 milionów PLN.

W wyniku zmniejszenia się kursu EUR/PLN – aktualnie podawana alokacja wynosi 77 073 413 PLN i do tej kwoty odnoszą się wartości procentowe wskazane na rysunku 3. Płatności zrealizowane w I edycji stanowią 37,92% alokacji, budżet konkursów II edycji to 60,54% alokacji.

Podobnie jak w przypadku działania „Wsparcie doradztwa rolniczego" stan faktyczny jest jednak inny. Podawana aktualnie alokacja nie uwzględnia zmian w limitach środków, które zostały przyjęte Uchwałą Komitetu Monitorującego SPO nr 28 z dnia 18 września 2006 r. Na mocy tej uchwały kwota 2,5 mln zł została przesunięta z działania „Szkolenia" do działania 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych". W działaniu występuje zatem aktualnie niedobór środków na kwotę 1 316 878,41 PLN.

Tabela 5 obrazuje aktualną sytuację po zatwierdzeniu projektów do realizacji przez Ministra Rolnictwai Rozwoju Wsi. Dane tabeli ograniczono tylko do zobrazowania sytuacji Ośrodków Doradztwa Rolniczego i Izb Rolniczych oraz Centrum Doradztwa Rolniczego i Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Zgodnie z uchwałą Komitetu Sterującego SPO przyjętą na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 2006 r. w przypadku rezygnacji z podpisania umowy przez beneficjenta, którego projekt został rekomendowany do realizacji, Komitet Sterujący Sektorowym Programem Operacyjnym „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich" rekomenduje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyjęcie do realizacji kolejnego projektu z listy rankingowej dla danego konkursu. Zatem na etapie podpisywania umów wyniki przedstawione w tabeli ulegną pewnym zmianom.

Warto zwrócić uwagę, że:

- temat nr V (stanowiący połowę budżetu wszystkich konkursów) „Spełnienie standardów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumenta, a uzyskanie dopłat bezpośrednich" będzie realizowany:
  - na terenie 11 województw przez konsorcjum ODR/IR (w 2 przypadkach z udziałem CDR),
  - na terenie 3 województw przez sam ODR,
  - na terenie 2 województw (dolnośląskiego i łódzkiego) przez inne podmioty. W tych dwóch konkursach ani ODR ani IR nie składały wniosków o dofinansowanie;
- najwięcej projektów szkoleniowych (po 5) realizować będą: Małopolska IR, Mazowiecki ODR oraz Śląski ODR w konsorcjum ze Śląską IR;
- w województwach: dolnośląskim i łódzkim projekty nie będą realizowane przez ODR i Izbę Rolniczą;
- Małopolska IR oraz Opolski i Kujawsko-Pomorski ODR uczestniczą w konsorcjach, które będą realizować projekty o zasięgu ogólnopolskim;

- temat nr XIII „Aktualne wymagania w zakresie produkcji i użytkowania pasz na poziomie gospodarstwa rolnego" (o zasięgu ogólnopolskim) będzie realizowany przez konsorcjum z udziałem KRIR, co będzie oznaczać zaangażowanie poszczególnych Izb Rolniczych.

Tabela 5

Udział Ośrodków Doradztwa Rolniczego, Izb Rolniczych oraz CDR i KRIR w realizacji projektów szkoleniowych w II edycji Działania

Województwo	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem
Dolnośląskie														
Kujawsko-Pomorskie				■ ▲	■ ▲	■			■ ▲					4■ 3▲
Lubelskie					■ ▲		■ ▲			■ ▲				3■ 3▲
Lubuskie					■									1■
Łódzkie														
Małopolskie	▲			▲	■ ▲		■			■ ▲	▲			3■ 5▲
Mazowieckie				■	■ ▲					■	■ ▲	■ ▲		5■ 3▲
Opolskie			■		■ ▲				■					3■ 1▲
Podkarpackie					■ ▲		■ ▲		■ ▲	■ ▲				4■ 4▲
Podlaskie				■	■							■		3■
Pomorskie				■ ▲	■ ▲		■ ▲			■ ▲				4■ 4▲
Śląskie				■ ▲	■ ▲		■ ▲			■ ▲	■ ▲			5■ 5▲
Świętokrzyskie				■ ▲	■ ▲		■ ▲			■ ▲				4■ 4▲
Warmińsko-Mazurskie					■					■				2■
Wielkopolskie					■ ▲						■ ▲	■ ▲		3■ 3▲
Zachodnio-pomorskie					■▲		■▲							2■ 2▲
														46■ 37▲

zasięg ogólnopolski ■ ODR ▲ IR CDR (z oddziałami) KRIR

Źródło: Zespół Funduszy Strukturalnych FAPA.

4. Podsumowanie

Doświadczenia zdobyte w procesie realizacji działań SPO Rolnictwo - „Szkolenia" (1.3) i „Wsparcie doradztwa rolniczego" (1.4) pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

- Duża liczba składanych wniosków o dofinansowanie realizacji projektu świadczy o znacznym zainteresowaniu beneficjentów tym rodzajem wsparcia i wskazuje na skuteczność akcji informacyjnej dotyczącej korzyści z realizacji tych działań.
- Beneficjenci, w tym Ośrodki Doradztwa Rolniczego, skutecznie i zgodnie z celami projektów świadczyli usługi doradcze i realizowali projekty szkoleniowe dla rolników w ramach pierwszych edycji działań SPO.
- Wyniki konkursów przeprowadzonych w ramach drugiej edycji działania „Szkolenia" potwierdzają, iż Ośrodki Doradztwa Rolniczego odgrywają czołową rolę wśród instytucji realizujących projekty szkoleniowe dla rolników.
- Proces wdrażania przebiegał prawidłowo i zgodnie z harmonogramem, przyniósł oczekiwane efekty, co stwarza dobrą podstawę do realizacji podobnych przedsięwzięć w okresie programowania na lata 2007-2013.

ŹRÓDŁA

- FAPA; System Informacji Zarządczej SPO Rol.
- ARiMR; System Informacji Zarządczej SPO Rol.
- Zasoby informacyjne Zespołu Kontroli i Monitoringu oraz Zespołu Funduszy Strukturalnych FAPA.